

kakšna je *vigredna noč*, kakšno razvlečeno me-
tno popoldne? So bile pomladi včasih drugačne
kakor danes? Preberi Vorančeve *Solzice* in zgodbo
Lenke Goljevšček *Če zmaj požre mamo*. Sta si sve-
tova podobna?

Prežihov Voranc

Solzice

Nekega sobotnega večera, ko sta oče in mati sedela na hišnem
pragu in strmela v jasno, dišečo *vigredno noč*, je mati vzdihnila:

»Oh, kako rada bi nesla jutri v cerkev solzice, pa jih nikjer ni.«

»Za solzice je letos že pozno. Če jih v Peklu ni, jih nikjer več
ni,« je odvrnil oče čez nekaj časa.

Ob besedi *Pekel* me je spet streslo in komaj sem čakal, da smo
vstali, zaklenili hišo in šli spat. Ponoči dolgo nisem mogel zasp-
ti, ker mi je neprestano silil ta strašni kraj pred oči. Nekje v globi-
ni srca pa mi je odmeval tudi materin vzdih o solzicah. Solzice in
Pekel – kako čudne stvari so to. Solzice sem imel neznansko rad
in sem za njimi pretaknil vse robovje okrog domačije. Le v Peklu
nisem vedel zanje.

Prihodnje jutro sem se zbudil zelo zgodaj. Med spanjem sem
se menda znojil, ker sem bil še zjutraj malo rosen. Moje jutranje
opravilo je bila paša. Vsako jutro so me morali buditi in metati
iz postelje. Tisto jutro pa sem vstal sam in po prstih odšel iz hiše.
Oče in mati sta še spala. Bila je nedelja.

Kakor omotičen sem obstal na dvorišču. Bil sem poln neke
čudne, sladke dolžnosti, čeprav se tega nisem zavedal. Zunaj je
vstajalo pomladansko jutro. Čas je prehajal že v poletje. Za dalj-
nim Pohorjem je žarela velika škrlatna zarja in vsak čas se je mo-
ralo pokazati sonce. Vrh Pece ga je že videl, ker je bil ves oblit s
škrlatno barvo. Trata, drevje in grmovje so bili obliti z roso, ki
se je le še bledikasto svetlikala in čakala, da jo skorajšnji sončni

Arhiv MKZ

vigred – (v narečju)
pomlad; *vigred* je že prišla
solzice – gozdne rastline
z močno dišečimi belimi
cvetovi, šmarnice; šopek
solzic

škrláten – rdeč, z
vijoličastim ali oranžnim
odtenkom; jesensko listje
škrlatne barve

Narisi: Damijan Stepančič

kopréna – tančica,
pajčolan; meglica,
prozoren oblak; po
nebu so plule komaj
vidne koprene

hlásten – opravljan,
narejen zelo hitro,
odločno

žarki napolnijo z biseri jutranjega zlata. Koprenasto ozračje je dihalo počasi, ko da bi narava vzdignila veliko breme.

Nenadoma me je čudna sila dvignila z mesta, kjer sem stal, in začel sem leteti čez polje proti Peklu. Dospel sem na rob Pekla in se zgrozil pred mračno jamo, videti pa je nisem hotel, zato sem se z zaprtimi očmi spustil čez rob na dno Pekla, sluteč tam doli ob skalah skrite solzice. Šele ko sem bil spodaj, sem odprl oči.

Našel sem cele šope dehtečih solzic in jih začel hlastno trgati. Pri tem se nisem upal ozreti nikamor drugam. Poln neke svetle tesnobe sem slišal šumenje studenca in njegov grozoviti

odmev, ki je v jutranji tihoti bil še silnejši kot po navadi. S polnim naročjem solzic sem se zagnal iz Pekla in v eni sapi bežal proti domu, kamor sem prihlačal ravno v trenutku, ko je mati stopila na hišni prag.

Ta trenutek je daljno sonce poslalo svoj prvi sončni žarek na dvorišče in po njem se je razlila prelepa svetloba. Sredi te svetlobe je stala mati, prečudno lepa in vsa ožarjena, kakor prikazen iz nebes. Planil sem prednjo s polnim naročjem cvetlic in ji zmago-slavno zaklical:

»Mati, mati ... solzice ...«

Topil sem se od same sreče in neizmerne navdušenosti.

Materin obraz je pokrila blažen smehljaj, presrečna je iztegnila roke za solzicami in jih nesla k licu. Preden pa je mogla vsrkati njih sveži opojni vonj, so njene oči zdrsnile in se povesele name.

»Kaj pa ti je, pobič, da se jočeš ...?« Moje oči so bile polne težkih solz zaradi premaganega strahu, ki pa jih v svojem zmago-slavu nisem čutil. Mati je spoznala mojo veliko žrtev ter me je rahlo in nežno pobožala po laseh.

prihlačati – nerodno, okorno priti; otrok je prihlačal k materi

Narisal: Damijan Stepančič

- Zakaj se je Voranc bal Pekla? *Med spanjem sem se menda znojil ...* Pojasni, kako to, da Voranc ni spal mirno. Odgovor poišči v besedilu. O kom govori?
- Kaj bi lahko bila *čudna, sladka dolžnost*, ki je omenjena v besedilu?
- Voranc zelo lepo opisuje jutro. Bi lahko naslikal(a) podobo na podlagi njegovega opisa? Kako razumeš besedno zvezo *biseri jutranjega zlata*?
- Kako doživljaš zaključek pripovedi? Kako to, da je deček zajokal, ko je mami prinesel solzice? V kateri povedi je to zapisano?

- Kdo pripoveduje črtico Solzice? Odrasli ali otrok? Mnenje utemelji.
- Kako bi ti ravnal(a) na njegovem mestu? Enako ali si v Pekel ne bi upal(a)?
- **Solzice in pekel – kako čudne stvari so to.** Solzice so cvetice z *opojnim vonjem*, Pekel *strašni kraj*. Ali tudi ti lahko sestaviš kako tako zvezo? Kaj pa morje in strašna nevihta? Zasnežene gore in snežni plaz? Ja, **kako čudne stvari so to.** No – to je lahko tudi naslov za izvrsten spis.

- Pravo ime koroškega pisatelja **Prežihovega Voranca** je Lovro Kuhar. Kot otrok je rad bral: »Skrivaj sem jemal knjige na pašo in jih čital.« V šoli so se učili v dveh jezikih: slovenščini in nemščini.
- Takole je o nastanku Solzic pisala Kristina Brenkova: »Solzice,« je rekel Voranc; tako pravijo šmarnicam na Koroškem. S pogledi sva iskala dišeče cvetje. Potem mi je Vo-

ranc pripovedoval zgodbo svojega otroštva, kot bi jo trgal iz oddaljenega spomina. Bil je pastirček in je šel zgodnjega majskega jutra v temno globel, kjer so rasle najlepše šmarnice. Vedel je, kako so rasle najlepše šmarnice. Vedel je, kako bo osrečil mater. »Voranc,« sem rekla, »napiši za otroke to milo, resnično zgodbo.«

